

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה בה.

עין משפט נר מצוה

יג א מ"פ פ"ב מהל'
סוסי ביאה הל' ח
סמנ לאחן קבו טו"ש
ה"ש פ"ב כב ספ"ה :

(א) [בס"פ:] עשרים וארבע,
וקו [לחלן:] ט עשית כ,
א ס"א א"ר אלוהי בר
(ד) [במחלה:] ט קודש פ;
(ו) [ל"ל עשית:] ו [ומתן:
רש"י].

הגהות הב"ח

(א) נ"פ' כיום תמים
מכלל דמיקרא לאו
כיום תמים ר' שמואל בר
נחמני (ב) שם דלמדי
ביה ועשית הישר וכו'
דלמדי ביה נימני:
(ג) ר"ש ד"ה ספר וכו'
ניקבעה הכא ושכחתי:
(ד) ה"פ ד"ה למשה וכו'
מלמד שחוריה לו גלגל
תמה:

לעני רש"י

הטור"ל. ערוך.
פולפ"א. הכשר של עצם
הי"ד.

מוסף רש"י

אתיא אהל אהל. כתיב
במלחמה יהושע אהל גדלך
ובמלחמה יהושע ממי אהל
מת פתק, מה יהושע
קממה לו חמה במלחמה
דכתיב כדכ"א, אף משה
כן, שכן דרך הכותבין ודמ
סמוס מן המפורסד בנחמ,
דכתיב דומה לחכ"ו,
וגילוי שיה אהל מן י"ג
מדות עמיתו לו למשה
מסיני, ובמחלת ספרא
מפורסד (תענית כ"ב). עם
שתי נשיא. מפני שעמית
קלה ושמתיך עמות
להתפנות ולא מירא זו
מתיבתא, מפני אף חמה
כמותה (קדושין ט"ז).

רבינו חננאל

וידום השמש וירח עמד
וגו' מאי על ספר הישר
זה ספר בראשית יהושע
ספר אברהם יצחק ויעקב
שנקראו ישרים כדכתיב
תמונת נפשי מות ישרים.
והיכא רמזא עמידת
השמש וירחי יהיה מלא
אפרים ידוע אצל מלא
הגויים בשעה שהעמיד
חמה ליהושע. כמה נמרו.
ר' יהושע בן לוי אמר
כיום תמים. כ"ד שיה.
כיצד אהל שיה קודש שיה
לכלו של דבר כיום תמים
כו. פ' כתיב ויעמד
הגויים בחצי השמים.
וכתיב ולא אף לבוא כיום
תמים. כלל עמידתו כיום
תמים שהוא כ"ד שיה.
כיצד עלה שיה כמהגו
עד שהגיע לחצי השמים
ועמד שם שש שעות
וירד ו' שעות כמהגו עד
שהגיע למערב ולא אף
לבוא כיום תמים ועמד
שם ו' שעות אחרות. הרי
כ"ד שעות כיום תמים.
ר"א אומר כ"ד שעות
וחל"ה י"ב שעות שכל
יום חל"ה כ"ד שעות. כיצד
עלה מן המזרח שש
שעות עד שהגיע בחצי
השמים ועמד שם י"ב
שעות וירד למערב שש
שעות וכשהגיע למערב
לא אף לבוא אלא עמד
שם י"ב שעות. ומצאת
עמידתו בשני מקומות
כ"ד שעות כיום תמים.

וידום השמש. ביהושע כתיב כשנלחם עם חמשת המלכים הנרצים על הגבעונים. והכא נקט לה משום דפליגי לעיל [בד:] ר"א ורבי שמואל בר נחמני במדרש פסוקא דוישרנה ופליגי נמי במדרש דויעמד השמש: וידום. שחק מלומר שירה שכל עת לכתו אינו שותק ובעמידתו שותק ויהושע אומר שירה בשבילה דכתיב (יהושע פ' א) וידבר יהושע לה' ביום תה' ה' וגו': עד יקום גוי. יקום ישראל מאויביו: הלא היא כפוסה **על ספר הישר.** שעמיד ליעשות לי נס: ספר אברהם כו'. היינו ספר בראשית שמעשה אבות כתיבים צו: מוס ישרים. בלעם מנצק על עצמו שימות מיתה של גריעה כמותו: **והיכא רמזא.** צבראשית שעמיד יהושע ללא נס זה. יהושע משצט אפרים צא כדכתיב (במדבר יג) למטה אפרים הושע בן נון [וכתיב באפרים וזרעו יהיה] מלא הגויים כל הארצות נתמלחו מיראתו ומאימתו וזרעו של אפרים יהיה מלא הגויים אדם נולח כאן מלחמה ואין בני אספמייה יודעין צה אכל צשעה שעמדה לו חמה ליהושע נראה לכל העולם ויראו מפניו: ספר משה **תורה וספר שופטים** י"ג הכא ואגב ריהטא דגירסא דלקמן ניקבעה (א) היא ושכחתי היא דהא לא רמזא ציה: **ויעמד השמש.** יש במשמעה שמי עכבות אחת בחצי השמים והיינו בחצי היום ואחת סמוך לשקיעתו: **דכתיב ולא אף לבוא.** אף שיה כיום תמים דהיינו עשרים וארבע שעות דיום אינו תמים ושלא אלא עם לילו: **עשרים וארבעה.** היה אותו יום מעלות השחר עד יציאת הכוכבים ויום תמים אכולה מילתא קאי אהלך ואעמידה: **אזול שיה.** עד חצי היום **השמים:** וקס שיה. עמית ויעמד **השמש:** וואולי שיה. עד ערב וקס שיה כדכתיב ולא אף לבוא: **יונה מילתא.** הילוכו ועמידתו כיום תמים עשרים וארבע של יום ולינה **דשאר ימים:** ל' וש"ס. דיום תמים דקרא אעמידה לחוד קאי: **ארבעים ושמונה.** דיום תמים דקרא אשהיה דשקיעה קאי וקמיתא דלא כתיב ציה כיום תמים סתם עמידה שנים עשר שעות כעמידה שדרכו לעמוד ולשמוק צלילה: **איכא דאמרי.** הנך שיעורי דהנך רבנן צנוספתא שניתוסף על היום קאמרי להו: **רבי יהושע בן לוי אמר עשרים וארבע.** הואי התוספתא ויום תמים אעמידה קאי: **ור"א אמר ל'.** הוי תוספתא ליום תמים דקרא אעמידה דלא אף לבוא קאי וקמיתא סתמא י"ב שעות כמות לילה: **ור' שמואל בר נחמני.** סבר דכיום תמים אעמידה דולא אף לבוא קאי ומיהו מתיק עמידתו דחצי השמים לציתא **גמרא.** שהלוויה הגמון (א) אחד עשר מעינות כו' צנוספתא תענית **צ"ב** סדר מעינות אלו (דף י"ט): **למשה.** במלחמת סיחון לא היה **כיום ההוא.** צנוספתא דיהושע כתיב: **אזני צרה.** דלא היו צנוספתא

וידום השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנא' תמות נפשי מות ישרים והיכא רמזא צורעו יהיה מלא הגויים [אימתי יהיה מלא הגויים] בשעה שעמדה לו חמה ליהושע ויעמד השמש בחצי השמים ולא אף לבוא כיום תמים וכמה א"ר יהושע בן לוי עשרים וארבעה [שעין] אזיל שיה וקס שיה אזיל שיה וקס שיה כולה מלתא כיום תמים ר' אלעזר אמר שלשים ושית שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס תריסר עמידתו כיום תמים רבי שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס עשרים וארבעה (שנאמר) ולא אף לבוא כיום תמים מכלל דמיקרא לאו כיום תמים [הוה] א"ר בתוספתא פליגי ר' יהושע בן לוי אמר עשרים וארבעה אזיל שיה וקס תריסר עמידתו כיום תמים ר"א אמר שלשים ושש אזיל שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס עשרים וארבעה ולא אף לבוא כיום תמים (א) ר' שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שיה וקס עשרים וארבעה אזיל שיה וקס כ"ד מתיק עמידתו לביאתו מה ביאתו כיום תמים אף עמידתו כיום תמים (ב) תנא כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו חמה למשה ולנאקדימון בן גוריון יהושע קראי נאקדימון בן גוריון גמרא למשה מנלן (א) אתיא אהל אהל כתיב הכא אהל תת פחדך וכתיב התם ביהושע אהל גדלך ורבי יוחנן אמר אתיא תת כתיב הכא אהל תת פחדך וכתיב ביהושע ביום תה' את האמורי ר' שמואל בר נחמני אמר מגופיה דקרא שמעת ליה אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי רגזו וחלו מפניך בשעה שעמדה לו חמה למשה מתיבני (א) ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו איבעית אימא שעות הוא דלא הוו נפיש כולי האי ואיבעית אימא אבני ברד לא הוו דכתיב (א) ויהי בנוסם מפני בני ישראל הם במורד בית חורון וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים עד עזקה וימותו כתיב ויאמר אלמד בני יהודה קשת הגה כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים דכתיב בהו תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו והיכא רמזא (א) יהודה אתה יודך אחיך ידך בעורף אויבך ואיזו היא מלחמה שצריכה יד כנגד עורף הוי אומר זו קשת ר"א אומר זה ספר משנה תורה ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (א) ויעשית הישר והטוב בעיני ה' והיכא רמזא (א) דיו רב לו ואיזו היא מלחמה שצריכה שתי ידים הוי אומר זו קשת ר' שמואל בר נחמני אמר זה ספר שופטים ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (א) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה והיכא רמזא (א) למען דעת דורות בני ישראל אלמדם מלחמה ואיזו היא מלחמה שצריכה לימוד הוי אומר זו קשת ומנלן דביהודה כתיב דכתיב (א) מי יעלה לנו (בתחלה) אל הכנעני (א) להלחם בו ויאמר ה' יהודה יעלה (א) וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול מאי והעליה ר' יוחנן אומר שוק ואליה מאי והעליה דמסמכא שוק לאליה ורבי אלעזר אומר שוק וחזה מאי והעליה דמחית לה לחזה עילוייה דשוק כי בעי אנופי ומנפי ליה ורבי שמואל בר נחמני אמר שוק ושופי מאי והעליה שופי עילוייה דשוק קאי: לא תתייחד אשה עמהם: במאי עסקינן אילימא בחד דכוותה גבי ישראל מי שרי (א) והתנן אלא יתייחד איש אחד עם שתי נשים

למשה ליהושע ולנאקדימון. הא דלא קתשינ נמי יעקב כי שם לא היו רק תשלומין כדאמרי' (מולין דף ט"ז): שמש ששקעה צעזערו וזמח צעזערו ומחאי טעמא נמי לא תשינ חוקיה שלא היו רק תשלומין ליום שנתקצר צימני אחו והר"ר אלחנן אומר דההוא מעשה דחוקיה לא היה אלא אות צעלמא שהרי לא עמד השמש כלל צנוספתא אהד אלא שהלך לאחוריו דצבראשית רצה איכא נמי למ"ד ויש ה' לקין אות מלמד (א) שהעמיד לו גלגל חמה: לא

1. ויהי השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנא' תמות נפשי מות ישרים והיכא רמזא צורעו יהיה מלא הגויים [אימתי יהיה מלא הגויים] בשעה שעמדה לו חמה ליהושע ויעמד השמש בחצי השמים ולא אף לבוא כיום תמים וכמה א"ר יהושע בן לוי עשרים וארבעה [שעין] אזיל שיה וקס שיה אזיל שיה וקס שיה כולה מלתא כיום תמים ר' אלעזר אמר שלשים ושית שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס תריסר עמידתו כיום תמים רבי שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס עשרים וארבעה (שנאמר) ולא אף לבוא כיום תמים מכלל דמיקרא לאו כיום תמים [הוה] א"ר בתוספתא פליגי ר' יהושע בן לוי אמר עשרים וארבעה אזיל שיה וקס תריסר עמידתו כיום תמים ר"א אמר שלשים ושש אזיל שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס עשרים וארבעה ולא אף לבוא כיום תמים (א) ר' שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שיה וקס עשרים וארבעה אזיל שיה וקס כ"ד מתיק עמידתו לביאתו מה ביאתו כיום תמים אף עמידתו כיום תמים (ב) תנא כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו חמה למשה ולנאקדימון בן גוריון יהושע קראי נאקדימון בן גוריון גמרא למשה מנלן (א) אתיא אהל אהל כתיב הכא אהל תת פחדך וכתיב התם ביהושע אהל גדלך ורבי יוחנן אמר אתיא תת כתיב הכא אהל תת פחדך וכתיב ביהושע ביום תה' את האמורי ר' שמואל בר נחמני אמר מגופיה דקרא שמעת ליה אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי רגזו וחלו מפניך בשעה שעמדה לו חמה למשה מתיבני (א) ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו איבעית אימא שעות הוא דלא הוו נפיש כולי האי ואיבעית אימא אבני ברד לא הוו דכתיב (א) ויהי בנוסם מפני בני ישראל הם במורד בית חורון וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים עד עזקה וימותו כתיב ויאמר אלמד בני יהודה קשת הגה כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים דכתיב בהו תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו והיכא רמזא (א) יהודה אתה יודך אחיך ידך בעורף אויבך ואיזו היא מלחמה שצריכה יד כנגד עורף הוי אומר זו קשת ר"א אומר זה ספר משנה תורה ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (א) ויעשית הישר והטוב בעיני ה' והיכא רמזא (א) דיו רב לו ואיזו היא מלחמה שצריכה שתי ידים הוי אומר זו קשת ר' שמואל בר נחמני אמר זה ספר שופטים ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (א) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה והיכא רמזא (א) למען דעת דורות בני ישראל אלמדם מלחמה ואיזו היא מלחמה שצריכה לימוד הוי אומר זו קשת ומנלן דביהודה כתיב דכתיב (א) מי יעלה לנו (בתחלה) אל הכנעני (א) להלחם בו ויאמר ה' יהודה יעלה (א) וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול מאי והעליה ר' יוחנן אומר שוק ואליה מאי והעליה דמסמכא שוק לאליה ורבי אלעזר אומר שוק וחזה מאי והעליה דמחית לה לחזה עילוייה דשוק כי בעי אנופי ומנפי ליה ורבי שמואל בר נחמני אמר שוק ושופי מאי והעליה שופי עילוייה דשוק קאי: לא תתייחד אשה עמהם: במאי עסקינן אילימא בחד דכוותה גבי ישראל מי שרי (א) והתנן אלא יתייחד איש אחד עם שתי נשים

תורה אור השלם
1. ויהי השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנא' תמות נפשי מות ישרים והיכא רמזא צורעו יהיה מלא הגויים [אימתי יהיה מלא הגויים] בשעה שעמדה לו חמה ליהושע ויעמד השמש בחצי השמים ולא אף לבוא כיום תמים וכמה א"ר יהושע בן לוי עשרים וארבעה [שעין] אזיל שיה וקס שיה אזיל שיה וקס שיה כולה מלתא כיום תמים ר' אלעזר אמר שלשים ושית שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס תריסר עמידתו כיום תמים רבי שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס עשרים וארבעה (שנאמר) ולא אף לבוא כיום תמים מכלל דמיקרא לאו כיום תמים [הוה] א"ר בתוספתא פליגי ר' יהושע בן לוי אמר עשרים וארבעה אזיל שיה וקס תריסר עמידתו כיום תמים ר"א אמר שלשים ושש אזיל שיה וקס תריסר אזיל שיה וקס עשרים וארבעה ולא אף לבוא כיום תמים (א) ר' שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אזיל שיה וקס עשרים וארבעה אזיל שיה וקס כ"ד מתיק עמידתו לביאתו מה ביאתו כיום תמים אף עמידתו כיום תמים (ב) תנא כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו חמה למשה ולנאקדימון בן גוריון יהושע קראי נאקדימון בן גוריון גמרא למשה מנלן (א) אתיא אהל אהל כתיב הכא אהל תת פחדך וכתיב התם ביהושע אהל גדלך ורבי יוחנן אמר אתיא תת כתיב הכא אהל תת פחדך וכתיב ביהושע ביום תה' את האמורי ר' שמואל בר נחמני אמר מגופיה דקרא שמעת ליה אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי רגזו וחלו מפניך בשעה שעמדה לו חמה למשה מתיבני (א) ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו איבעית אימא שעות הוא דלא הוו נפיש כולי האי ואיבעית אימא אבני ברד לא הוו דכתיב (א) ויהי בנוסם מפני בני ישראל הם במורד בית חורון וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים עד עזקה וימותו כתיב ויאמר אלמד בני יהודה קשת הגה כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים דכתיב בהו תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו והיכא רמזא (א) יהודה אתה יודך אחיך ידך בעורף אויבך ואיזו היא מלחמה שצריכה יד כנגד עורף הוי אומר זו קשת ר"א אומר זה ספר משנה תורה ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (א) ויעשית הישר והטוב בעיני ה' והיכא רמזא (א) דיו רב לו ואיזו היא מלחמה שצריכה שתי ידים הוי אומר זו קשת ר' שמואל בר נחמני אמר זה ספר שופטים ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (א) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה והיכא רמזא (א) למען דעת דורות בני ישראל אלמדם מלחמה ואיזו היא מלחמה שצריכה לימוד הוי אומר זו קשת ומנלן דביהודה כתיב דכתיב (א) מי יעלה לנו (בתחלה) אל הכנעני (א) להלחם בו ויאמר ה' יהודה יעלה (א) וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול מאי והעליה ר' יוחנן אומר שוק ואליה מאי והעליה דמסמכא שוק לאליה ורבי אלעזר אומר שוק וחזה מאי והעליה דמחית לה לחזה עילוייה דשוק כי בעי אנופי ומנפי ליה ורבי שמואל בר נחמני אמר שוק ושופי מאי והעליה שופי עילוייה דשוק קאי: לא תתייחד אשה עמהם: במאי עסקינן אילימא בחד דכוותה גבי ישראל מי שרי (א) והתנן אלא יתייחד איש אחד עם שתי נשים

שמואל א ט ב
שמואל א ט ב